

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και
την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ –
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ & ΕΥΘΥΝΗ

1. Συμπεριληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα

Συνδεδεμένοι

ΛΑΖΑΡΑΚΗ ΦΑΝΗ

Φιλοσοφία – Σκοπιμότητα προγράμματος

Φιλοσοφία

Από τη στιγμή που γεννιέται κανείς μέχρι τη στιγμή που πεθαίνει, σχετίζεται με άλλους ανθρώπους, ακόμα κι όταν είναι μόνος του, ακόμα κι όταν απουσιάζουν οι άλλοι (Ναυρίδης, 1994). Υπάρχει μία αέναη δυναμική διεργασία μεταξύ ατόμου και ομάδας, κατά την οποία το άτομο αφομοιώνοντας την « κοινωνική λογική», την κάνει δικιά του καταφέροντας να ζει και να επικοινωνεί με τους άλλους, διατηρώντας την προσωπική ταυτότητα και τα χαρακτηριστικά, αλλά λειτουργώντας με τρόπο κατανοητό και αποδεχτό. Την παραπάνω διαδικασία το άτομο δεν την υφίσταται παθητικά, που κατακτιέται από το ίδιο, παρά του επιβάλλεται (Ναυρίδης, 2005). Η επιτυχία της όμως εξαρτάται από μία σειρά από δεξιότητες ζωής που θα βοηθήσουν το άτομο στη διαχείριση των καθημερινών προκλήσεων και υποθέσεων (Unicef, 2012).

Σκοπιμότητα του προγράμματος

Μέσα από μαθητο-κεντρικές και διερευνητικές διδακτικές προσεγγίσεις δανεισμένες από το δράμα στην εκπαίδευση, τη ζωγραφική και τη διεργασία ομάδας, με τη βοήθεια των « κοινωνικών επιπέδων» το πρόγραμμα αυτό στοχεύει με πυξίδα το βίωμα, να βοηθήσει τους μαθητές /τριες να καλλιεργήσουν δεξιότητες σχετιζόμενες με τη συνεργασία και τη συνεργατικότητα αποσκοπώντας σε μία σχολική κοινότητα που διέπεται από τις παραπάνω αξίες.

Καθένα από τα εργαστήρια καλλιεργεί συγκεκριμένες δεξιότητες συνδεδεμένες με τη θεματική και την υποθεματική. Ενδεικτικά αναφέρονται η ενσυναίσθηση και ευαισθησία, η επικοινωνία, η αυτεπάρκεια, η υπευθυνότητα, ο σεβασμός, η εμπιστοσύνη, η κριτική γνώση εαυτού. Υπάρχουν όμως ακόμα μια πλειάδα άλλων δεξιοτήτων που διέπουν όλο το πρόγραμμα και αναφέρονται αναλυτικά σε κάθε εργαστήριο.

Η διάρκεια κάθε συνάντησης εκτείνεται σε μία διδακτική ώρα μέσα στην τάξη, σε συνδυασμό ασύγχρονης αυτόνομης μάθησης. Προτείνονται συνέργειες με καθηγητές/τριες διαφόρων ειδικοτήτων, που θα ήθελαν να συμβάλλουν στην πραγματοποίηση του εν λόγω προγράμματος.

Ενδεικτικά αναφέρεται η διαθεματική διάχυση του προγράμματος μέσα από τα Αναλυτικά Προγράμματα των Φιλολογικών Μαθημάτων, των Θρησκευτικών, Πληροφορικής, Καλλιτεχνικών, Γυμναστικής και Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής.

Ο χώρος και ο χρόνος πραγματοποίησης των εργαστηρίων ενδείκνυται να είναι σταθερός καθόλη τη διάρκεια του προγράμματος, προσβλέποντας και ενισχύοντας τη συναισθηματική συνειδητή και ασυνείδητη δέσμευση όλων των εμπλεκόμενων πλευρών στις διεργασίες ομάδας του εργαστηρίου. Καλό θα ήταν τα παραγόμενα που προκύπτουν από κάθε εργαστήριο να τοιχοκολλούνται σε εμφανή προσυμφωνημένο σημείο στην αίθουσα, λειτουργώντας ενισχυτικά στην καλλιέργεια συναισθηματικού κλίματος της ομάδας, αλλά και στις διαδικασίες στοχασμού και αναστοχασμού.

Το πρόγραμμα δομείται, τόσο μικρό-εργαστηριακά όσο και ολιστικά, σε τρεις διακριτές φάσεις. Αναλυτικότερα:

Μικρο-εργαστηριακή Προσέγγιση Προγράμματος

Κάθε εργαστήριο δομείται πάνω σε τρεις διακριτές φάσεις. Την εισαγωγική, τη φάση ανάπτυξης και τέλος τη φάση αναστοχασμού και κλεισίματος (Φιλίππου & Καραντάνα, 2010).

Στην εισαγωγική φάση οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να συνδεθούν μεταξύ τους, να επικοινωνήσουν, αλλά και να αυτοεπικεντρωθούν στον εαυτό τους. Στο στάδιο αυτό συνήθως πραγματοποιούνται μικρές ολιγόλεπτες δραστηριότητες σχετικές με το θέμα του εργαστηρίου, προσδοκώντας την βιωματική κινητοποίηση των μαθητών/τριών. Στη φάση ανάπτυξης επιδιώκεται η εμβάθυνση στο εξεταζόμενο θέμα, καλλιέργεια και ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων μέσα σε κατάλληλο συγκινησιακό κλίμα ασφάλειας, εμπιστοσύνης αλληλοεπίδρασης και σεβασμού. Τέλος στη φάση κλεισίματος ενθαρρύνεται η πολυεπίπεδη επεξεργασία και αναστοχασμός βιώματος, ατομικά και συλλογικά, επικεντρώνοντας στα σημαντικά σημεία της διεργασίας, όπως η ενεργοποίηση της καινούριας μάθησης, η γόνιμη αυτοκριτική, η διασύνδεση με την πραγματικότητα.

Ολιστική Προσέγγιση Προγράμματος:

Το πρώτο εργαστήριο αποτελεί την Εισαγωγική Φάση, το δεύτερο ως το έκτο εργαστήριο εξυπηρετούν τους σκοπούς της Φάσης Ανάλυσης και τέλος στο έβδομο εργαστήριο γίνεται αναστοχασμός, κλείσιμο και αξιολόγηση του προγράμματος.

Ο ρόλος του/της συντονιστή/στριας είναι εμπνευστικός, διευκολύνοντας το διάλογο και την βιωματική ενεργοποίηση, λειτουργώντας προστατευτικά και με σεβασμό απέναντι στο συναίσθημα των μαθητών/τριών, καθώς και συμπεριληπτικά καθόλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Για την καλύτερη έκβαση της διεργασίας ενθαρρύνεται η προσωπική ενημέρωση των μαθητών/τριών πριν την έναρξη, κυρίως αυτών που μπορεί να φορτιστούν συναισθηματικά από κάποιες δραστηριότητες που απαιτούν κοντινότητα και άγγιγμα.

Πληροφορίες υλοποίησης

Προαπαιτούμενες γνώσεις

Βασικές δεξιότητες σε μαθητοκεντρικές-συνεργατικές διεργασίες, βασικές δεξιότητες διαχείρισης των Μέσων, βασικές δεξιότητες σε ρουτίνες σκέψης και διερευνητική - ανακαλυπτική μάθηση.

Προετοιμασία υλικού

Ο/Η συντονιστής/στρια σύμφωνα με τις αρχές της συμπεριληπτικής αγωγής, καλό θα είναι όπου χρειάζεται (φύλλα εργασίας, οδηγίες) να χρησιμοποιεί διαφοροποιημένη διδασκαλία.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας στην ολομέλεια ενθαρρύνεται η κυκλική διάταξη των καρεκλών, επιτρέποντας την ισότιμη και ανεμπόδιση επικοινωνία λεκτικά και μη λεκτικά. Στην εργασία σε μικρότερες ομάδες προτείνεται η διάσπαση του μεγάλου κύκλου σε μικρότερους κύκλους ή και δυάδες προς αξιοποίηση της εναλλαγής « των κοινωνικών επιπέδων» και των πολλαπλών συμβολισμών που εμπεριέχει. Οι μαθητές/τριες μπορούν να επιλέγουν ελεύθερα τη θέση τους μέσα στην ομάδα, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο την αυτορρύθμιση της (Πολέμη-Τοδούλου, 2012).

Στη δραστηριότητα «Κρουαζιέρα θα σε πάω» συνιστάται να γίνει διερεύνηση πριν την εφαρμογή της για φοβίες ή τραυματικά βιώματα στο νερό και τη θάλασσα. Ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί για μαθητές/τριες με προσφυγική, μεταναστευτική βιογραφία προς αποφυγή ενεργοποίησης τραυματικών εμπειριών. Στην περίπτωση αυτή ενδείκνυται μικρή τροποποίηση της δραστηριότητας ανάλογα με τη σύνθεση της ομάδας εφαρμογής.

Υποσημείωση: Αρχικά παρατίθεται σύντομη περιγραφική παρουσίαση των 7 εργαστηρίων σε μορφή σχεδιαγράμματος. Στη συνέχεια ακολουθούν αναλυτικές οδηγίες (βλέπε περιγραφή εργαστηρίων και δράσεων) για την καλύτερη κατανόηση των δραστηριοτήτων του προγράμματος.

Περιγραφή επτά Εργαστηρίων: Στοχοθεσία των εργαστηρίων, προτεινόμενες δράσεις και υλικό αφόρμησης, επέκτασης, γενίκευσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ.....	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ:
Θεματική	Ενδιαφέρονται και Ενεργώ	Υποθεματική	Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, Διαφορετικότητα
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Γυμνάσιο		
Τίτλος	Συνδεδεμένοι		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	<p>Α) Δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα (4cs) A1. Δεξιότητες μάθησης 21^{ου} αιώνα: Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, δημιουργικότητα A2. Ψηφιακή μάθηση 21^{ου} αιώνα σε ψηφιακό περιβάλλον: Ψηφιακή επικοινωνία, ψηφιακή συνεργασία, ψηφιακή δημιουργικότητα, ψηφιακή κριτική σκέψη Β) Δεξιότητες ζωής B1. Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής: Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία, Πολιτιότητα, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα Γ) Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής, της επιστήμης Γ2. Δεξιότητες διαχείρισης των Μέσων: Δεξιότητες διαχείρισης των Μέσων Δ) Δεξιότητες του νου Δ3. Ρουτίνες σκέψης και αναστοχασμός</p>		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Συνεργασία/ Συνεργατικότητα		

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>1. Να μπορούν να τηρούν τις δεσμεύσεις που έχουν δώσει σε άλλους</p> <p>2. Να οικοδομούν θετικές σχέσεις με άλλους ανθρώπους σε ομάδα</p> <p>3. Να μπορούν να αναστοχάζονται κριτικά τις αξίες, τις πεποιθήσεις, συναισθήματα και εμπειρίες τους.</p> <p>4. Να μπορούν να συνεργάζονται και να δουλέψουν με άλλους</p> <p>5. Να εκφράζουν με κατανοητό τρόπο αυτά που θέλουν να πουν</p>	<p>«Η ομάδα μου αλλιώς» (Συναισθηματικό Συμβόλαιο Τάξης πάνω στο πρόγραμμα)</p> 	<p>Εισαγωγική φάση</p> <p>Άνοιγμα προγράμματος και εργαστηρίου (Διάρκεια: 10 λεπτά)</p> <p>Ενημέρωση ολομέλειας/Πλαίσιο προγράμματος/Ερωτηματολόγιο</p> <p>Φάση Ανάπτυξης</p> <p>Δραστηριότητα 1^η: «Οι Αμπελουργοί» (Διάρκεια: 15 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Ατομικά οι μαθητές/τριες ανακαλούν την καλύτερη εμπειρία συνεργασίας που είχαν ποτέ στα πλαίσια του σχολείου. Σε αυθόρμητες δυάδες και έπειτα σε ομάδες των 4 μοιράζονται τις εμπειρίες και συνθέτουν πολυμορφικό κείμενο. Παρουσιάζουν στην ολομέλεια.</p> <p>Δραστηριότητα 2^η: «Προσδοκίες» (Διάρκεια: 10 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Σε χρωματιστά χαρτάκια post-it, ατομικά οι μαθητές/τριες απαντούν στα «Τι προσδοκώ εγώ από το πρόγραμμα», «Τι προσδοκά το πρόγραμμα από μένα», «Τι προσδοκώ εγώ από τον εαυτό μου». Σε χαρτί του μέτρου τοποθετούνται οι απαντήσεις.</p> <p>Φάση κλεισίματος</p> <p>Δραστηριότητα: “ Diary Thinking” (Διάρκεια: 5 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Στην ολομέλεια μοίρασμα εμπειριών και βιωμάτων.</p>

<p>1. Να μπορούν να ακούν ενεργητικά.</p> <p>2. Να μπορούν να υποβάλλουν εγκαίρως τη δουλειά που τους έχει ανατεθεί.</p> <p>3. Να μπορούν να συνεργάζονται με άλλους/ες σε για κοινούς σκοπούς και ενδιαφέροντα.</p> <p>4. Να μπορούν να προσαρμόζονται σε νέες καταστάσεις εφαρμόζονται τις γνώσεις τους με καινούριο τρόπο και επιστρατεύοντας καινούριες δεξιότητες.</p> <p>5. Να μπορούν να νιώθουν άνετα σε μη οικείες καταστάσεις και να χαίρονται.</p> <p>6. Να μπορούν να καλωσορίζουν το ενδεχόμενο αμφισβήτησης των ιδεών και των αξιών τους.</p> <p>7. Να μπορούν να χαίρονται αντιμετωπίζοντας περίπλοκες καταστάσεις.</p> <p>8. Να μπορούν να διατυπώνουν με σαφήνεια σκέψεις, συναισθήματα και απόψεις.</p> <p>9. Να αναστοχάζονται κριτικά και να προβαίνουν σε κρίσεις.</p> <p>10. Να μπορούν να δίνουν χώρο στους άλλους να εκφραστούν.</p> <p><i>Προέκταση: Α2, Γ2</i></p>	<p>«Και τώρα τι;» (Ενεργητική ακρόαση- Προσαρμοστικότητα- Ευελιξία)</p> 	<p style="text-align: center;">Εισαγωγική Φάση</p> <p>Δραστηριότητα: « Σήκω-Κάτσε, Κάτσε-Σήκω» (Διάρκεια: 5 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Οι μαθητές/τριες ακούν ιστορία και στο «κάτσε» ή οτιδήποτε υπονοεί κάτω σηκώνονται και στο «σήκω» ή οτιδήποτε υπονοεί πάνω κάθονται.</p> <p style="text-align: center;">Φάση Ανάπτυξης</p> <p>Δραστηριότητα: “Van Gogh” (Διάρκεια: 25 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Σε φύλλο Α4 σιωπηλά για 1’ λεπτό ζωγραφίζουν ελεύθερα. Μόλις περάσει το λεπτό οι ζωγραφιές περνούν στο/η διπλανό/η. Συνεχίζεται η ζωγραφιά. Στο τέλος του κύκλου, όλοι/ες ξαναζωγραφίζουν για 2 λεπτά στις ζωγραφιές τους. Συμπληρώνουν το φύλλο εργασίας (Βλέπε φύλλα εργασίας) μοιράζονται στην ολομέλεια το τελικό αποτέλεσμα.</p> <p style="text-align: center;">Φάση Κλεισίματος</p> <p>Δραστηριότητα: “Diary Thinking” (Διάρκεια: 10 λεπτά)</p> <p>Αναστοχασμός, μοίρασμα σε ομάδες των 4 « τι ένιωσα τι βίωσα, τι έμαθα». Σύνταξη σύντομου ομαδικού κειμένου και ανακοίνωση στην ολομέλεια.</p> <p>Προέκταση (Βλέπε περιγραφή εργαστηρίου)</p>
--	---	--

1. Να μπορούν να εκφράζουν σεβασμό στους άλλους θεωρώντας τους ισότιμα ανθρώπινα όντα.
2. Να μπορούν να εργάζονται ως μέλη μιας ομάδας συμβάλλοντας στην ομαδική εργασία στο βαθμό που τους αναλογεί.
3. Να προσπαθούν να επιτυγχάνουν συναίνεση ώστε να εκπληρωθούν οι στόχοι της ομάδας.
5. Να μπορούν να διαχειρίζονται αποτελεσματικά το στρες, το άγχος και την ανασφάλεια μέσα στη συνεργασία.
6. Να μπορούν να νιώθουν άνετα σε μη οικείες καταστάσεις.
7. Να μπορούν να σκέφτονται αναστοχαστικά κριτικά τα συναισθήματα και τα αισθήματα σε διάφορες καταστάσεις.
8. Να μπορούν να συνεργάζονται με τους άλλους για κοινούς σκοπούς.
9. Να μπορούν να συζητούν για το τι μπορεί να γίνει για να βελτιωθεί η κοινότητα.
10. Να μπορούν να αναγνωρίσουν πότε κάποιος/α χρειάζεται βοήθεια.
11. Να μπορούν να ανταπεξέρχονται καλά σε απρόβλεπτες καταστάσεις.
12. Να σκέφτονται με ρουτίνες σκέψης
13. Προέκταση: Α2, Γ2

**«Κρουαζιέρα θα σε πάω»
(Επικοινωνία-Συνεργασία και συνεργατικότητα-Αυτεπάρκεια-Ανθεκτικότητα)**

Εισαγωγική Φάση

Δραστηριότητα:

«Πορτοκαλοπαγωγός»

(Διάρκεια: 10 λεπτά)

Οδηγία: Σε ζευγάρια οι μαθητές/τριες κινούνται στο χώρο έχοντας ανάμεσα στα κεφάλια τους ένα πορτοκάλι που προσπαθούν να το συγκρατήσουν μόνο με το μέτωπο, χωρίς τη χρησιμοποίηση χεριών.

Φάση Ανάπτυξης

Δραστηριότητα: «Κρουαζιέρα θα σε πάω» (Διάρκεια : 25 λεπτά)

Οδηγία: Σχεδιάζεται στο πάτωμα σκαρί

καραβιού για να χωρέσει η ολομέλεια των μαθητών/τριών μέσα ,εκτός του/της συντονιστή/τριας που διαβάζει το σενάριο προσομοίωσης της δραστηριότητας. Με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας ακολουθεί κριτικός αναστοχασμός και μοίρασμα εμπειριών.

Φάση Κλεισίματος

Δραστηριότητα: «Ήρθε ένα καράβι και έφερε....» (10 λεπτά)

Οδηγία: Ως ομάδα των 4, επιλέγουν τις τρεις σημαντικότερες λέξεις που κρατούν από το σημερινό εργαστήριο και τις μοιράζονται στην ολομέλεια.

Προέκταση

(Βλέπε περιγραφή εργαστηρίου)

<ol style="list-style-type: none"> 1. Να μπορούν να εκφράζουν σεβασμό στους άλλους θεωρώντας τους ισότιμα όντα δίνοντας χώρο να εκφράζονται. 2. Να μπορούν να λαμβάνουν υπόψιν τους τα συναισθήματα των άλλων όταν παίρνουν αποφάσεις. 3. Να μπορούν να παρακολουθούν τις χειρονομίες των ομιλητών/τριών και συνολικά τη γλώσσα του σώματος για να επικοινωνούν καλύτερα, δίνοντας προσοχή σε όσα οι άλλοι/ες δεν λένε αλλά τα υπονοούν. 4. Να μπορούν να αποδέχονται την ευθύνη των πράξεων τους και να αξιολογούν τους κινδύνους που σχετίζονται με διαφορετικές επιλογές. 5. Να μπορούν να κατανοούν καλύτερα τους άλλους προσεγγίζοντας τα πράγματα από τη δικιά τους πλευρά.. 6. Να μπορούν να τροποποιούν τη συμπεριφορά τους ώστε να εναρμονίζεται με τις περιστάσεις. 	<p style="text-align: center;">«Άμα πέσω θα με πιάσεις;» (Σεβασμός- Ενσυναίσθηση και ευαισθησία. Υπευθυνότητα - Μη λεκτική επικοινωνία)</p> <div style="text-align: center;"> </div>	<p style="text-align: center;">Εισαγωγική Φάση</p> <p>Δραστηριότητα: «Κοντινότητα» (Διάρκεια: 10 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Σε 2 ισάριθμες σειρές αντικριστά, σε απόσταση 2-3 μέτρων με βλεμματική επαφή μόνο με αυτόν/ην που βρίσκεται απέναντι, σιωπηλά γίνεται πλησίασμα τόσο όσο το επιτρέπει ο/η άλλος μαθητής/τρια. Ακολουθεί επιστροφή στην αρχική θέση, μετακίνηση μία θέση δεξιά και επανάληψη της διαδικασίας.</p> <p style="text-align: center;">Φάση Ανάπτυξης</p> <p>Δραστηριότητα: «Θα με πιάσεις άμα πέσω;»(Διάρκεια: 25 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Σε ζευγάρια στέκονται σε σειρά. Ο/Η μπροστινός/η με γυρισμένη πλάτη αφήνει το σώμα του/της να πέσει πίσω για να το πιάσει το ζευγάρι του/της. Αλλάζουν ρόλους και ακολουθεί στοχασμός και μοίρασμα εμπειριών σε μικρό κύκλο και στη συνέχεια στην ολομέλεια..</p> <p style="text-align: center;">Φάση Κλεισίματος</p> <p>Δραστηριότητα: «Ενθύμιο» (Διάρκεια: 10 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Αναστοχάζονται κριτικά και μοιράζονται στην ολομέλεια εμπειρίες, σκέψεις, συναισθήματα με τη βοήθεια ενδεικτικών ερωτημάτων (Βλέπε περιγραφή εργαστηρίου).</p>
---	---	--

Εισαγωγική Φάση

Δραστηριότητα: «Ταξίδι ξεκινάω και παίρνω μαζί μου» (Διάρκεια: 5 λεπτά)

Οδηγία: Ελεύθερα στο χώρο οι μαθητές/τριες κινούνται, συναντιούνται και αναφέρουν δεξιότητες που έμαθαν μέχρι τώρα.

Φάση Ανάπτυξης

Δραστηριότητα: «Κοιτάζοντας τον πίνακα» (Διάρκεια: 35 λεπτά)

Οδηγία: Παρατηρείται ο πίνακας *Παιδική Συναυλία του Ιακωβίδη Γεώργιου*. Ατομικά και σε ομάδες των 4, καταγράφονται «Οι δεξιότητες που διαφάνηκαν ως τώρα και διακρίνονται στην εικόνα και αν αναδύονται και κάποιες άλλες». Παρουσίαση στην ολομέλεια και σύνταξη αποστολής σε ένα από τα παιδιά του πίνακα με θέμα «Δεξιότητες που προάγουν τη συνεργασία και τη συνεργατικότητα και αν αυτές αλλάζουν ανάλογα την εποχή και τις συνθήκες».

Φάση Κλεισίματος

Δραστηριότητα: «Σλόγκαν» (Διάρκεια: 10 λεπτά)

Οδηγία:Μοίρασμα αποστολών, σύνθεση σλόγκαν από τη σημερινή συνάντηση.

Προέκταση

(Βλέπε περιγραφή εργαστηρίου)

1. Να μπορούν να εκφράζουν τις σκέψεις τους πάνω σε ένα πρόβλημα.
2. Όταν συνεργάζονται ως μέλη μιας ομάδας να μπορούν να ενημερώνουν τους άλλους για χρήσιμες πληροφορίες.
3. Να μπορούν να δίνουν προσοχή σε όσα οι άλλοι υπονοούν αλλά δε λένε.
4. Να μπορούν να αναστοχάζονται κριτικά τις αξίες και τις πεποιθήσεις τους.
5. Να μπορούν να αναστοχάζονται κριτικά για τον εαυτό τους.
7. Να μπορούν να εξηγούν πως ο καθένας έχει ευθύνη για την επιτυχή έκβαση μιας συνεργασίας.
8. Να μπορούν να αναστοχάζονται κριτικά πως κάποιες δεξιότητες και αξίες είναι διαχρονικές και πανανθρώπινες.
9. Να μπορούν να εκφράζουν τη δέσμευσή τους και να μην παραμείνουν απλοί θεατές σε θέματα πολιτεότητας.
10. Να μπορούν να συζητούν τι να κάνουν για να βελτιωθεί η κοινότητα.
11. Να εξασκηθούν στις ρουτίνες σκέψης.

Προέκταση: Α2,Γ2

**«Παιδική Συναυλία»
(Γνώση και Κριτική
Κατανόηση εαυτού
και άλλου-
Πολιτεότητα)**

1. Να μπορούν να είναι ικανοί/ες να παρακολουθούν, να καθορίζουν, να ιεραρχούν και να ολοκληρώνουν τα καθήκοντά τους χωρίς άμεση εποπτεία.
2. Να εργάζονται ως μέλη μιας ομάδας, συμβάλλοντας στην ομαδική εργασία στον βαθμό που τους αναλογεί.
3. Να προσπαθούν να επιτυγχάνουν συναίνεση ώστε να εκπληρώνουν τους στόχους της ομάδας.
4. Να μπορούν να εκφράζουν τη δέσμευσή τους να μην παραμείνουν απλοί θεατές σε θέματα πολιτειότητας.
5. Να μπορούν να αναστοχάζονται κριτικά τα συναισθήματα και τα αισθήματά τους σε πολλές διαφορετικές καταστάσεις.

**«Παραγωγοί»
Αυτόνομη Μάθηση-
Συνεργασία και
συνεργατικότητα**

Εισαγωγική Φάση

(Διάρκεια: 10 λεπτά)

Οδηγία: Συλλογή και ανασκόπηση του μέχρι τώρα παραγόμενου υλικού. Επιλογή των πιο σημαντικών για παραγωγή μηνύματος για τη διάχυση του προγράμματος στην υπόλοιπη σχολική μονάδα.

Φάση Ανάλυσης

Δραστηριότητα: «Παραγωγή Μηνύματος Διάχυσης» (Διάρκεια: 30 λεπτά)

Οδηγία: Με καταμερισμό εργασίας και αυτενέργεια, συνεργάζονται στην παραγωγή του παραπάνω.

Φάση Κλεισίματος

(Διάρκεια: 5 λεπτά)

Οδηγία: Στην ολομέλεια ατομικά μοιράζεται μία λέξη για το πως νιώθουν και σκέφτονται στο «εδώ και τώρα».

Πρόεκταση

Τελειοποίηση του παραγόμενου έργου για τη διάχυση του προγράμματος

<p>1. Να μπορούν να δίνουν προσοχή σε όσα οι άλλοι υπονοούν αλλά δε λένε.</p> <p>2. Να τηρούν με συνέπεια τις δεσμεύσεις τους στους άλλους.</p> <p>3. Να μπορούν να αναστοχάζονται κριτικά τις αξίες και τις πεποιθήσεις τους, τα συναισθήματα και αισθήματα τους.</p> <p>4. Να μπορούν να αναστοχάζονται κριτικά για τον εαυτό τους.</p> <p>5. Να μπορούν να συζητούν τι να κάνουν για να βελτιωθεί η κοινότητα.</p> <p>6. Να μπορούν να χειριστούν ψηφιακά μέσα.</p>	<p>Αξιολόγηση/Κλείσιμο Προγράμματος</p> 	<p>Εισαγωγική Φάση</p> <p>Δραστηριότητα: «Διαδρομή» (Διάρκεια: 15 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Σε κόλλες Α4 ατομικά απεικονίζεται η προσωπική διαδρομή των μαθητών /τριών μέσα στο πρόγραμμα αναφέροντας σημαντικά γεγονότα, καλές και αρνητικές στιγμές, σκέψεις και συναισθήματα. Στην ολομέλεια μοιράζεται το προσωπικό αποτύπωμα.</p> <p>Φάση Ανάπτυξης</p> <p>Δραστηριότητα: «Σαν σταρ του σινεμά» (Διάρκεια 20 λεπτά)</p> <p>Οδηγία: Σε δύο ομάδες προετοιμάζεται και παρουσιάζεται σύντομη παράσταση παντομίμας σχετικά με όσα βιώθηκαν και μοιράστηκαν στο εργαστήριο. Οι παραστάσεις μπορούν να βιντεοσκοπηθούν</p> <p>Φάση Κλεισίματος</p> <p>Διάρκεια: (10 λεπτά)</p> <p>Συμπλήρωση του ερωτηματολογίου αυτό-αξιολόγησης που δόθηκε στην αρχή του προγράμματος .</p> <p>Εργασία για το σπίτι <i>(Βλέπε περιγραφή εργαστηρίου)</i></p>
--	--	---

Εκπαιδευτικό Υλικό

Εργαστήριο 1

Υλικά : Φωτοτυπίες «Ερωτηματολόγιο Αυτοαξιολόγησης Μαθητή/τριας»

Κόλλες Α4, πολύχρωμά post -it (3 χρώματα), χαρτί του μέτρου, ψαλίδι, χαρτοταινία, στυλό

Εργαστήριο 2

Υλικά: Φωτοτυπία της ιστορίας για τη Δραστηριότητα « Σήκω -Κάτσε, Κάτσε- Σήκω»

Φωτοτυπίες «Φύλλου Εργασίας για τη Δραστηριότητα Van Gogh»

Κόλλες Α4, χρώματα, στυλό

Για την προέκταση θα χρειαστούν Ψηφιακά Μέσα και σύνδεση με Διαδίκτυο

Κείμενο για Δραστηριότητα « Σήκω -Κάτσε, Κάτσε- Σήκω»

Καλοκαιράκι και βρίσκομαι στο νησί. **Κάθομαι** στο τραπεζάκι της βεράντας και ακούω μουσική. Κάνει ζέστη και **σηκώνομαι** να πάω να φέρω λεμονάδες. Ξαφνικά φυσάει και ο αέρας **σηκώνει** τα μαλλιά μου. Με ενοχλεί αυτό. Τα πιάνω λοιπόν **πάνω** με ένα λαστιχάκι. **Ξανακάθομαι κάτω** και κοιτάζω προς τον κήπο. Βλέπω τη συκιά να είναι φορτωμένη με σύκα και σκέφτομαι πόσο θα ήθελα να φάω ένα. Σηκώνομαι και πηγαίνω προς το μέρος της, να κόψω αυτό το σύκο που είδα εκεί **πάνω**. **Κάθομαι** και σκέφτομαι τι θέλω να κάνω τώρα. Σκέφτομαι ... «**κάθομαι** που **κάθομαι** δε διαβάζω κανένα βιβλίο να περάσει η ώρα μου;». Την ώρα που **σηκώνομαι** να πάω να φέρω το βιβλίο, η ματιά μου πέφτει στον ήλιο που είναι σαν να **κάθεται** πάνω στη συκιά. «Τι ωραία που είναι τα απογεύματα στο νησί» και χαζεύω τα χρώματα του ηλιοβασιλέματος πάνω στον ουρανό.

Εργαστήριο 3

Υλικά : Πορτοκάλια ή λεμόνια ή μικρές λαστιχένιες μπάλες ανάλογα τον αριθμό που σχηματίζουν οι μαθητές/τριες χωρισμένοι/ες σε ζευγάρια

Φωτοτυπία το σενάριο προσομοίωσης της Δραστηριότητας «Κρουαζιέρα θα σε πάω», και του « Φύλλο Εργασίας» της δραστηριότητας

Χαρτοταινία, κόλλες Α4, στυλό, χρώματα

Για την προέκταση θα χρειαστούν Ψηφιακά Μέσα και σύνδεση με Διαδίκτυο

Σενάριο Προσομοίωσης για Δραστηριότητα «Κρουαζιέρα θα σε πάω»

Ο καπετάνιος και το πλήρωμα σας καλωσορίζουν στο καράβι μας. Παρακαλούνται οι επισκέπτες/τριες να αποχωρίσουν από το πλοίο. Το πλοίο είναι έτοιμο προς αναχώρηση! Λύνουμε τα σχοινιά και φεύγουμε!!!!!!

Αναχωρήσαμε! Το καράβι ξεκινάει και πλέει ήρεμα στα νερά που λιμανιού. Ακούστε το θόρυβο που κάνουν οι μηχανές και νιώστε πως κουνιέται το καράβι. Παρατηρείστε το άτομο που βρίσκεται μπροστά σας και σαν ένα σώμα συγχρονίστε τις κινήσεις σας. Όλοι πρέπει να συγχρονιστούμε σαν ένα σώμα. Βγήκαμε στην ανοιχτή θάλασσα. Το κύματα αρχίζουν τώρα να μεγαλώνουν. Κουνιόμαστε πιο έντονα. Κρατηθείτε μεταξύ σας τώρα γερά και απομακρυνθείτε από τις άκρες του πλοίου για να μη πέσετε μέσα στη θάλασσα. Ένα μεγάλο κύμα, μόλις μετρήσω τρία, θα χτυπήσει το καράβι. ΕΝΑ..... ΔΥΟ..... ΤΡΙΑ..... Μας χτύπησε!!!!!! Ένα ακόμα μεγάλο κύμα, θα μας χτυπήσει. ΕΝΑ ΔΥΟ..... ΤΡΙΑ..... Ξαναχτυπηθήκαμε!!! Μεγάλα κύματα συνεχίζουν να χτυπάνε το καράβι μας ΕΝΑ..... ΔΥΟ..... ΤΡΙΑ !!!!!!!! Αρχίζει να βρέχει τώρα δυνατά. Η βροχή πέφτει ασταμάτητα στα πρόσωπά μας. Δε μπορούμε να δούμε τίποτα. Κλείστε τα μάτια κρατηθείτε και βοηθήστε ο ένας/μία τον/την άλλον/ην να μη πέσει. Επιτέλους η βροχή σταμάτησε. Μπορείτε να ανοίξετε τα μάτια σας πια. Ωχ!!!! Έχει μπει νερό μέσα στο καράβι. Βουλιάζουμε!!!!!! Γρήγορα γεμίστε κουβάδες με νερό και συγχρονιστείτε σαν ένα σώμα για να πετάξουμε τα νερά έξω από το καράβι. Γρήγορα!!!!!! Κάντε όσο πιο γρήγορα μπορείτε!!!!!!.....

Επιλογή Α (Η ομάδα συνεργάστηκε γρήγορα και αποτελεσματικά)

Ουφ!!!!!! Ξεπεράσαμε τον κίνδυνο! Βγήκε όλο το νερό από το καράβι. Η καταιγίδα σταμάτησε. Η θάλασσα ηρέμησε, βγήκε ο ήλιος και στεγνώνει τα ρούχα μας. Ζεσταίνει το σώμα μας και μας ηρεμεί. Μπορείτε να χαλαρώσετε. Φαίνεται και το λιμάνι τώρα. Φτάσαμε!! Θα δέσω το πλοίο στο λιμάνι και τώρα μπορείτε να αποβιβαστείτε. Το ταξίδι σας τελείωσε.

Επιλογή Β (Η ομάδα δε μπόρεσε να λειτουργήσει συνεργατικά και αποτελεσματικά)

Προσοχή βουλιάζουμε!!! Φορέστε όλοι τα σωσίβια σας!!! Βοηθήστε όσους/ες δυσκολεύονται και δε μπορούν να τα φορέσουν και μείνετε όσο μπορείτε ο ένας/μία δίπλα στον/ην άλλον/η. Μην απομακρύνεστε. Ειδοποιήστε τα άλλα πλοία να έρθουν να μας βοηθήσουν. Ευτυχώς μας είδαν έρχονται. Είναι εδώ. Πρέπει να μπειτε στα άλλα πλοία. Με τη σειρά και προσεχτικά..... Βγήκατε όλοι/ες; Είστε όλοι/ες ασφαλείς; Κοιτάξτε να είμαστε όλοι/ες. Ουφ!!!! Ξεπεράσαμε τον κίνδυνο! Η καταιγίδα σταμάτησε. Η θάλασσα ηρέμησε, βγήκε ο ήλιος και στεγνώνει τα ρούχα μας. Ζεσταίνει το σώμα μας και μας ηρεμεί. Μπορείτε να χαλαρώσετε. Είμαστε ασφαλείς τώρα. Φαίνεται και το λιμάνι τώρα. Φτάσαμε!! Μπορείτε να αποβιβαστείτε. Το ταξίδι σας τελείωσε!

Εργαστήριο 4

Υλικά: Κόλλες Α4, στυλό, χρώματα, ψαλίδι

Εργαστήριο 5

Υλικά: Ψηφιακό αντίγραφο ή έντυπο (αρκετά μεγάλη διάσταση) του πίνακα «Παιδική Ορχήστρα» του Γεώργιου Ιακωβίδη
Κόλλες Α4, στυλό, χρώματα, ψαλίδι, χαρτί του μέτρου, χαρτόνια
(Αν ο πίνακας προβληθεί ψηφιακά, χρειάζεται προτζέκτορα)

Για την προέκταση θα χρειαστούν Ψηφιακά Μέσα και σύνδεση με Διαδίκτυο

Εργαστήριο 6

Υλικά : Χαρτί το μέτρου, χαρτόνια, χρώματα, κόλλες, ψαλίδια, κόλλες Α4, στυλό

Εργαστήριο 7

Υλικά: Φωτοτυπίες «Ερωτηματολόγιο Αυτό-Αξιολόγησης Μαθητή/τριας»
Φωτοτυπίες «Ερωτηματολόγιο Αυτό-Αξιολόγησης (Περιγραφική)»
Κόλλες Α4, στυλό

Συνδέσεις

Ζώντας και Μαθαίνοντας Μαζί. (2020). Εταιρεία Κοινωνικής Ψυχιατρικής.
<http://iep.edu.gr/el/psifiako-apothetirio/skill-labs/1032-psyxiki-ygeia>

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας

Με την ευρύτερη σχολική κοινότητα

Αξιολόγηση Προγράμματος

Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση

- Συμπλήρωση Ερωτηματολογίου Αυτό-Αξιολόγησης Μαθητή/τριας αρχή και τέλος του προγράμματος από κάθε μαθητή /τρια
- Συμπλήρωση Ερωτηματολογίου Αυτό-Αξιολόγησης Μαθητή/τριας (περιγραφική) στο τέλος του προγράμματος από κάθε μαθητή/τρια
- Συμπλήρωση Ερωτηματολογίου από τον συντονιστή/στρια στην αρχή του και στο τέλος του προγράμματος για το σύνολο της τάξης ως ομάδας και για κάθε μαθητή/τρια ξεχωριστά
- Ποιοτική αξιολόγηση με τη βοήθεια του παραγόμενου υλικού των εργαστηρίων , από όλα τα εμπλεκόμενα μέλη του προγράμματος
- Περιγραφική αξιολόγηση για το πρόγραμμα για κάθε μαθητή/τρια από το συντονιστή/στρια

Εκδηλώσεις διάχυσης

Στο blog του σχολείου ή στην σχολική εφημερίδα μπορεί να παρουσιαστεί η αφίσα που δημιουργήθηκε στα εργαστήρια.

Εναλλακτικά, μπορεί να σταλεί επιστολή στην υπόλοιπη σχολική κοινότητα με αφορμή το πρόγραμμα, δίνοντας σύντομα tips ενδυνάμωσης της συνεργασίας και της συνεργατικότητας.

Ακόμα, αντί αφίσας μπορεί να παραχθεί σύντομο σποτάκι με θέμα την προαγωγή της συνεργατικής κουλτούρας της σχολικής κοινότητας και διάχυση αυτού στα ψηφιακά μέσα της ευρύτερης σχολικής κοινότητας.

Τέλος, μπορούν οι ίδιοι/ες οι μαθητές/τριες να δημιουργήσουν και να συντονίσουν εργαστήριο για τη συνεργασία και τη συνεργατικότητα σε άλλες τάξεις του σχολείου με τη βοήθεια του/της συντονιστή/τριας.

Υποδειγματικό Υλικό - Δειγματικά Φύλλα εργασίας - Περιγραφή
εργαστηρίων & δράσεων

Εργαστήριο 1

Εισαγωγική Φάση

Άνοιγμα προγράμματος και εργαστηρίου (Διάρκεια: 10 λεπτά)

Ενημέρωση ολομέλειας/Πλαίσιο προγράμματος/Συμπλήρωση σύντομου ερωτηματολογίου αυτό-αξιολόγησης από τους μαθητές/τριες

Φάση Ανάπτυξης

Δραστηριότητα 1^η: «Οι Αμπελουργοί» Συναισθηματικό συμβόλαιο τάξης (σύνδεση με την αξιοποίηση των « κοινωνικών επιπέδων και δομών»)¹

(Διάρκεια: 20 λεπτά)

Οδηγία: Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται ατομικά να ανακαλέσουν στη μνήμη τους την καλύτερη εμπειρία συνεργασίας που είχαν ποτέ στα πλαίσια του σχολείου. Σε αυθόρμητες δυάδες κουβεντιάζουν και μοιράζονται τις εμπειρίες τους. Έπειτα σχηματίζουν ομάδες των 4^{ων} ατόμων και προσκαλούνται να συνθέσουν σύντομο κείμενο με αφόρμιση όσα ειπώθηκαν. Επιλέγεται ένας/μία εκπρόσωπος και παρουσιάζονται στην ολομέλεια τα συμπεράσμα στα οποία κατέληξαν.

Δραστηριότητα 2^η: «Προσδοκίες»

(Διάρκεια: 10 λεπτά)

Οδηγία: Διαμοιράζονται στους/στις μαθητές/τριες χρωματιστά χαρτάκια post-it. Ατομικά ζητείτε να απαντήσουν στα παρακάτω ερωτήματα. «Τι προσδοκώ εγώ από το πρόγραμμα», «Τι πιστεύω πως προσδοκά το πρόγραμμα από μένα», «Τι προσδοκώ εγώ από τον εαυτό μου». Σε χαρτί του μέτρου κολλημένο στον τοίχο τοποθετούνται οι απαντήσεις των μαθητών/τριών στις αντίστοιχες στήλες.

Φάση κλεισίματος

Δραστηριότητα: "Diary Thinking" (Διάρκεια: 5 λεπτά)

Οδηγία: Στην ολομέλεια, οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να αναστοχαστούν ατομικά στα παρακάτω ερωτήματα:

«Τι νιώθω τώρα;», «Από αυτό το εργαστήριο κρατάω».

Ακολουθεί μοίρασμα στην ολομέλεια σε αυθόρμητη και αυτορρυθμιζόμενη σειρά, όπου ο/η συντονιστής/ τρια σημειώνει τις απαντήσεις και τις τοιχοκολλάει στο

χώρο που τοποθετούνται τα παραγόμενα του προγράμματος, δίπλα στις προσδοκίες των μαθητών.

¹ Δημιουργική προσαρμογή από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο κείμενο Σακκάς Δ. και Μπαρδάμης, Γ. (2012). «Η διεργασία συμβολαίου για τις σχέσεις στη σχολική τάξη» στο βιβλίο ΙΕΠ (2012). *Επιμορφωτικό υλικό, Τόμος Α. Θέματα αξιοποίησης της ομάδας στη σχολική τάξη*. Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών

Εργαστήριο 2

Φάση Ανοίγματος

Δραστηριότητα: « Σήκω-Κάτσε, Κάτσε-Σήκω » ² (Διάρκεια: 5 λεπτά)

Οδηγία: Διαβάζεται η ιστορία στους μαθητές/τριες. Όταν ακούν «κάτσε» ή οτιδήποτε σχετικά με κάτω σηκώνονται και «σήκω» ή οτιδήποτε σχετικό με πάνω κάθονται. (Βλέπε εκπαιδευτικό υλικό για ιστορία).

Φάση Ανάπτυξης

Δραστηριότητα: “Van Gogh”³ (Διάρκεια: 25 λεπτά)

Οδηγία: Δίνεται ατομικά στους μαθητές/τριες φύλλο Α4, χρώματα και ότι άλλο επιθυμούν. Με σιωπηρή διεργασία, ενθαρρύνονται μέσα σε 1 λεπτό να ζωγραφίσουν αυθόρμητα ότι τους/τις αρέσει. Στο τέλος χρόνου δίνεται η ζωγραφιά στο/στη διπλανό/νη ακολουθώντας τη φορά του ρολογιού. Συνεχίζεται η ζωγραφιά που παρέλαβαν για το επόμενο 1 λεπτό. Με το κλείσιμο του κύκλου όταν καθένας/μία μαθητής/τρια ξαναπάρει τη ζωγραφιά του/της, έχει περιθώριο 2 λεπτών να ζωγραφίσει και να συμπληρώσει ότι άλλο επιθυμεί. Παρουσιάζονται στην ολομέλεια οι ζωγραφιές και ενθαρρύνεται η εμβάθυνση και αξιοποίηση της προσωπικής εμπειρίας με ενδοσκόπηση και αυτό-αποκάλυψη με του βοήθεια φύλλου εργασίας.

Φάση Κλεισίματος

Δραστηριότητα: “Diary Thinking” (Διάρκεια: 10 λεπτά)

Σε ομάδες των 4^{ωv}, οι μαθητές/τριες αναστοχάζονται κριτικά, μοιράζονται και αποτυπώνουν σε σύντομο κείμενο τι «κράτησαν» από αυτό το εργαστήριο. Με αυθόρμητη σειρά ανά ομάδα ανακοινώνουν στην ολομέλεια ότι θέλουν να

μοιραστούν και τοιχοκολλούν τα παραγόμενα του αναστοχασμού τους, ανάλογα με τη σειρά παρουσιάσής τους.

Προέκταση με Τ.Π.Ε

Ατομικά οι μαθητές/τριες ψηφιοποιούν τις ζωγραφιές και συνεργατικά συνθέτουν την ψηφιακή αφίσα της ομάδας. Ενθαρρύνεται η τύπωση και αφισοκόλληση αφίσας στον χώρο που τοποθετούνται τα παραγόμενα του προγράμματος ή και σε εμφανή θέση μέσα στη σχολική κοινότητα.

² Δημιουργική προσαρμογή από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Μπενέτη, Φ (2020). *Εμφύχωση Ομάδας με τη Συνδεδετική Παιχνιόδραση*. Αθήνα: Ενδοψύχωσης

³ Δημιουργική προσαρμογή από τις δραστηριότητες στο *Ζώντας Και Μαθαίνοντας Μαζί (2019-2020)*. Εταιρεία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος

Εργαστήριο 3

Εισαγωγική Φάση

Δραστηριότητα: «Πορτοκαλοπαραγωγός»⁴ (Διάρκεια: 10 λεπτά)

Σχηματίζονται αυθόρμητα ζευγάρια και δίνεται από ένα πορτοκάλι ανά ζευγάρι. Στη συνέχεια το κάθε ζευγάρι καλείται να τοποθετήσει το πορτοκάλι ανάμεσα στα κεφάλια τους, συγκρατώντας το μόνο με το μέτωπο. Το κάθε ζευγάρι ενθαρρύνεται να κινείται συνέχεια μέσα στο χώρο καθόλη τη διάρκεια της δραστηριότητας χωρίς να κυλήσει το πορτοκάλι. Αν κυλήσει, θα πρέπει να συγκρατηθεί με άλλο μέρος του σώματος, εκτός από τα χέρια. {Εναλλακτικά χρησιμοποιούνται μαλακά μπαλάκια, λεμόνια κλπ.}.

Φάση Ανάπτυξης

Δραστηριότητα: «Κρουαζιέρα θα σε πάω» (Διάρκεια: 25 λεπτά)

Οδηγία: Σχεδιάζεται στο πάτωμα από το συντονιστή /στρια με τη βοήθεια χαρτοταινίας το σκαρί ενός καραβιού, τόσο όσο να μπορούν να χωρέσουν μέσα όλα τα μέλη της ομάδας εκτός από αυτόν/η. Επιλέγεται ελεύθερα από τους μαθητές/τριες που θα σταθούν, χωρίς να ακουμπούν ο/η ένας/μία τον/ην άλλον/ην. Ο/Η συντονιστής/στρια αρχίζει την αφήγηση του σενάριου προσομοίωσης (Βλέπε Εκπαιδευτικό Υλικό). Ανάλογα με την ανταπόκριση της ομάδας, επιλέγεται η συνέχεια. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία, στην ολομέλεια οι

μαθητές/τριες ενθαρρύνονται σε κριτικό αναστοχασμό με τη βοήθεια Φύλλου εργασίας.

Φάση Κλεισίματος

Δραστηριότητα: «Ήρθε ένα καράβι και έφερε....» (10 λεπτά)

Σε ομάδες των 4^{ωv} βρίσκουν τις τρεις σημαντικές λέξεις που θα χαρακτήριζαν το σημερινό εργαστήρι και τις μοιράζονται στην ολομέλεια.

Πρόεκταση

Μπορεί να δοθεί το Φύλλο Εργασίας που χρησιμοποιήθηκε στην ολομέλεια της τάξης ως τροφή για «περαιτέρω σκέψη» με τη μορφή Diary Thinking. Οι απαντήσεις των μαθητών/τριών μπορούν να αναρτηθούν ψηφιακά, συνθέτοντας ένα κοινό ηλεκτρονικό κείμενο.

⁴ Δημιουργική προσαρμογή από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Μπενέτη, Φ (2020). *Εμπύχωση Ομάδας με τη Συνδετική Παιχνιδόδραση*. Αθήνα: Ενδοψύχωσης

⁵ Δημιουργική προσαρμογή από τις δραστηριότητες στο *Ζώντας Και Μαθαίνοντας Μαζί (2019-2020)*. Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος

Εργαστήριο 4

Εισαγωγική Φάση

Δραστηριότητα: «Κοντινότητα» (10 λεπτά)

Οδηγία: Οι μαθητές/τριες στέκονται σε 2 ισάριθμες σειρές αντικριστά, σε απόσταση 2-3 μέτρων. Παρακινούνται να είναι σιωπηλοί έχοντας βλεμματική επαφή με αυτόν/ην που βρίσκεται απέναντι. Με την εκκίνηση η μία σειρά παραμένει σταθερή και καθένας/ μια από την άλλη σειρά αρχίζει και πλησιάζει αυτόν/ήν που έχει απέναντι αργά και διερευνητικά, τόσο όσο συναισθάνεται πως επιτρέπεται από τη στάση σώματος και το βλέμμα του/της. Όταν πλησιάσει, όσο επιτρέπεται, σταματά και γυρίζει πίσω αργά, χωρίς να χαθεί η βλεμματική επαφή με αυτόν/ην που βρίσκεται απέναντι. Με την επιστροφή στην αρχική θέση όσων μετακινήθηκαν, ο καθένας/μια μετατοπίζεται μία θέση δεξιά και επαναλαμβάνεται η διαδικασία εστιάζοντας στην αλλαγή των ζευγαριών.

Φάση Ανάπτυξης

Δραστηριότητα: «Θα με πιάσεις άμα πέσω;» (Διάρκεια: 20 λεπτά)

Οδηγία: Σε ζευγάρια με παρόμοιο σωματότυπο, οι μαθητές/τριες στέκονται ο ένας πίσω από τον άλλον σε κοντινή απόσταση. Με κλειστά μάτια και σταθερά πόδια αυτός/η που κάθεται μπροστά αφήνει το σώμα του/της να πέσει προς τα πίσω και να το πιάσει αυτός/η που στέκεται πίσω. Ανάλογα με την έκβαση της διαδικασίας η απόσταση μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί. Στη συνέχεια γίνεται εναλλαγή ρόλων. Στο τέλος της διαδικασίας ο /η συντονιστής/στρια χωρίζει τους μαθητές/τριες σε δύο κύκλους ανάλογα με τον τελευταίο ρόλο που είχαν και ατομικά ο/η καθένας/μία αναστοχάζεται κριτικά και γράφει στο ταίρι του σύντομο σημείωμα αναφέροντας:

« Τι ένιωσα», « Τι προσδοκούσα από τι διαδικασία ». Πραγματοποιείται μοίρασμα εμπειριών πρώτα στους μικρούς κύκλους και έπειτα στην ολομέλεια, ανακοινώνοντας ανά ζευγάρι αυτά που έχουν καταγράψει.

Φάση Κλεισίματος

Δραστηριότητα: «Ενθύμιο» (Διάρκεια: 15 λεπτά)

Οδηγία: Στην ολομέλεια οι μαθητές/τριες προτρέπονται να αναστοχαστούν κριτικά και να μοιραστούν με τους άλλους τι θα πάρουν μαζί από το σημερινό εργαστήριο και αν υπάρχει κάτι που θα αφήσουν. Ενδείκνυται να δοθεί φύλλο εργασίας για το σπίτι για περαιτέρω προσωπική ενδοσκόπηση.

Εργαστήριο 5

Εισαγωγική Φάση

Δραστηριότητα: «Ταξίδι ξεκινάω και παίρνω μαζί μου» (Διάρκεια: 5 λεπτά)

Οδηγία: Οι μαθητές/τριες κινούνται ελεύθερα στον χώρο. Όταν συναντιούνται με κάποιον/α άλλο/η μαθητή/τρια λένε « Ταξίδι ξεκινάω και παίρνω μαζί μου..... π.χ. ένα ζευγάρι γυαλιά για να βλέπω καλύτερα τι νιώθουν οι άλλοι/ες, μία αγκαλιά για να μη φοβάμαι κλπ., ακουστικά για να ακούω καλύτερα, μία καραμέλα για να γλυκαθούμε και να συνεργαστούμε καλά, κλπ.». Όταν όλοι/ες έχουν μιλήσει με όλους/ες η δραστηριότητα τελειώνει. Οι απαντήσεις των μαθητών/τριών μετά το

τέλος τους εργαστηρίου σημειώνονται σε χαρτί του μέτρου στο χώρο που αναρτώνται τα παραγόμενα του προγράμματος.

Φάση Ανάπτυξης

Δραστηριότητα: Κοιτάζοντας τον πίνακα (Διάρκεια: 35 λεπτά)

Οδηγία: Παρουσιάζεται στους μαθητές/τριες σε έντυπη ή σε ψηφιακή μορφή ο πίνακας «Παιδική Συναυλία» του Γεώργιου Ιακωβίδη. Ενθαρρύνονται ατομικά και έπειτα σε ομάδες των 4^{ωv}, με κριτικό στοχασμό να συγκρίνουν και να καταγράψουν ποιές από τις δεξιότητες που διαφάνηκαν κατά τα προηγούμενα εργαστήρια διακρίνονται στην εικόνα αυτή και αν αναδύονται και κάποιες άλλες. Παρουσιάζουν στην ολομέλεια το σύντομο κείμενο που κατέγραψαν και ακολουθεί μοίρασμα και κριτικός αναστοχασμός. Στην συνέχεια προτρέπονται να στείλουν ένα σύντομο μήνυμα σε όποιο από τα παιδιά του πίνακα θέλουν, με θέμα «Ποιες δεξιότητες προάγουν τη συνεργασία και τη συνεργατικότητα; Αλλάζουν ανάλογα την εποχή και τις συνθήκες;»

Φάση Κλεισίματος

Δραστηριότητα: «Τίτλος» (Διάρκεια: 10 λεπτά)

Οδηγία: Στην ολομέλεια οι μαθητές μοιράζονται τα μηνύματα που έχουν γράψει καθώς και ένα σύντομο τίτλο που θα έβαζαν στη σημερινή συνάντηση. Ο/Η συντονιστής/στρια συγκεντρώνει τους τίτλους και συνθέτει το αποτύπωμα της τάξης.

Προέκταση

Σε ένα κοινό ψηφιακό έγγραφο ταυτόχρονης επεξεργασίας συγκεντρώνονται τα μηνύματα που γράφτηκαν στο σημερινό εργαστήριο. Συνθέτεται κοινό μήνυμα από την ολομέλεια για αποστολή στην υπόλοιπη σχολική κοινότητα σχετικά με την προαγωγή της συνεργασίας και της συνεργατικότητας. Το μήνυμα μπορεί να ανέβει στο ιστολόγιο του σχολείου ή στην σχολική εφημερίδα και να έχει πολυτροπική μορφή.

Εργαστήριο 6

Εισαγωγική Φάση

(Διάρκεια: 10 λεπτά)

Οδηγία: Συλλογή και ανασκόπηση του μέχρι τώρα παραγόμενου υλικού. Επιλογή από τους μαθητές/τριες των πιο σημαντικών για παραγωγή μηνύματος ή αφίσας ή ηλεκτρονικού βιβλίου ή παραγωγής αφηγήματος ή παράστασης για διάχυση προγράμματος στην υπόλοιπη σχολική μονάδα.

Φάση Ανάλυσης

Δραστηριότητα: «Παραγωγή Παρουσίασης Μηνύματος Διάχυσης» (Διάρκεια: 30 λεπτά)

Οδηγία: Με καταμερισμό εργασίας και αυτενέργεια οι μαθητές/τριες συνεργάζονται για την παραγωγή του παραπάνω συμφωνημένου παραγόμενου.

Φάση Κλεισίματος

(Διάρκεια: 5 λεπτά)

Οδηγία: Στην ολομέλεια ατομικά μοιράζεται μία λέξη για το πως νιώθουν ή σκέφτονται για το «εδώ και τώρα».

Προέκταση

Τελειοποίηση του παραγόμενου έργου για τη διάχυση του προγράμματος.

Εργαστήριο 7

Εισαγωγική Φάση

Δραστηριότητα: (Διάρκεια: 15 λεπτά)

Οδηγία: Σε κόλλες Α4 και με όποιο τρόπο επιθυμούν οι μαθητές/τριες ατομικά ενθαρρύνονται να απεικονίσουν τη προσωπική τους διαδρομή μέσα στο πρόγραμμα αναφέροντας σημαντικά γεγονότα, καλές και αρνητικές στιγμές, σκέψεις και συναισθήματα. Στην ολομέλεια μοιράζονται τα προσωπικά αποτυπώματα.

Φάση Ανάπτυξης

Δραστηριότητα: «Σαν σταρ του σινεμά» (Διάρκεια: 20 λεπτά)

Οδηγία: Χωρισμένοι σε δύο ομάδες οι μαθητές/τριες προετοιμάζουν και παρουσιάζουν μία σύντομη παράσταση παντομίμας με αυτά που βίωσαν στο εργαστήριο. Οι παραστάσεις αυτές μπορούν να βιντεοσκοπηθούν και να χρησιμοποιηθούν αναλόγως.

Φάση Κλεισίματος

Ερωτηματολόγιο (Διάρκεια 10 λεπτά)

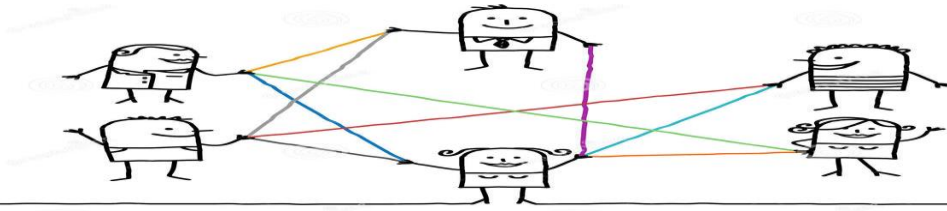
Συμπλήρωση του ερωτηματολογίου αυτό-αξιολόγησης που δόθηκε στην αρχή του προγράμματος.

Εργασία για το σπίτι

Οι μαθητές/τριες συμπληρώνουν τα ερωτηματολόγιο της περιγραφικής αυτό-αξιολόγησης.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Downloaded from
Επιστημονικό Σύστημα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

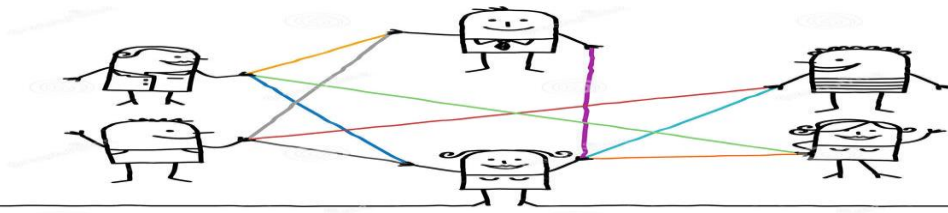
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ

Φύλλο εργασίας

Δραστηριότητα «Van Gogh»

Ερωτήματα για εμπάθунση και αυτό-στοχασμό

1. Πώς σας φαίνεται η ζωγραφιά σας;
2. Οι παρεμβάσεις που έγιναν πως σας φαίνονται;
3. Πώς σας κάνουν να νιώθετε;
4. Με τις παρεμβάσεις που έγιναν, αναγνωρίζετε τη ζωγραφιά σας;
5. Τι σας αρέσει περισσότερο στη ζωγραφιά σας;
6. Αρχικά τι είχατε σκεφτεί να ζωγραφίσετε; Ταιριάζει με την αρχική σας ιδέα το αποτέλεσμα που βλέπετε;
7. Έτσι όπως το βλέπετε θα αλλάζατε κάτι από τη ζωγραφιά σας;
8. Υπήρχε κάτι που σας δυσκόλεψε στην όλη διαδικασία;
9. Υπήρχε κάτι που σας άρεσε στην όλη διαδικασία;

Downloaded from
Εκπαιδευτικό Υλικό

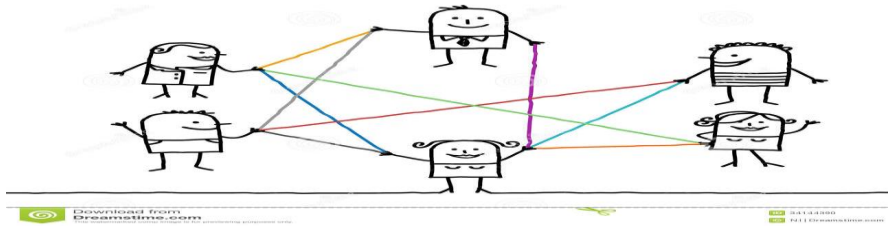
ΕΚΠΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Φύλλο εργασίας

Δραστηριότητα: «Κρουαζιέρα θα σε πάω»

Τροφή για Σκέψη

1. Ποιες δεξιότητες πιστεύετε πως δουλέψαμε σήμερα;
2. Πώς θα αξιολογούσατε τη συνεργασία και την επικοινωνία σας μέσα στην ομάδα;
3. Πώς αξιολογείτε τη θέση σας μέσα στην ομάδα;
4. Τι μάθατε ως τώρα για τον εαυτό σας και τις δεξιότητες σας;

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ

Φύλλο εργασίας

Δραστηριότητα: «Ενθύμιο»

Τροφή για Σκέψη

- 1.Υπήρξε κάτι που σας ζόρισε στο σημερινό εργαστήριο;
- 2.Υπήρξε κάτι που σας άρεσε πολύ στο σημερινό εργαστήριο;
- 3.Υπήρξε στιγμή που νιώσατε άβολα ή επαπειλούμενος/η στο σημερινό εργαστήριο;
- 4.Περιμένατε να ακούσετε αυτά που σας έγραψε το ταίρι σας;
- 5.Πώς νιώθετε τώρα που ακούτε πως ένιωσε το ταίρι σας;
- 6.Αισθανθήκατε καθόλου να παραβιάζονται τα όρια σας;
- 7.Υπήρξε στιγμή που νιώσατε πιεσμένος/η;
- 8.Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να του πείτε τώρα;

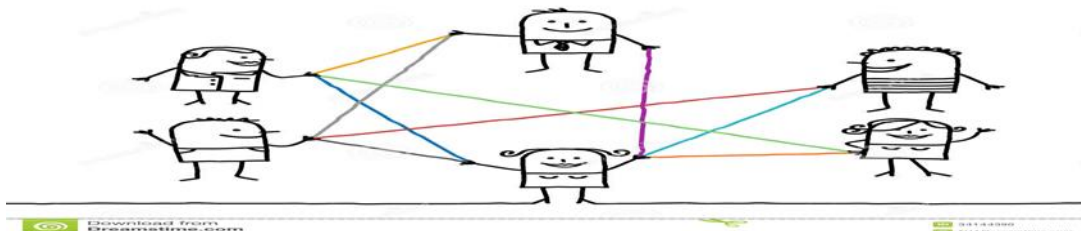
Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Οι μαθητές/τριες να απαντήσουν στο φύλλο περιγραφικής αυτό-αξιολόγησης. Από τα παραγόμενα του εργαστηρίου με ποιοτική ανάλυση μπορεί να αποτυπωθεί περιγραφικά η ατομική και συλλογική διεργασία της ομάδας, τόσο από τους μαθητές/τριες, όσο και από τον συντονιστή/στρια.

Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης

ΦΥΛΛΟ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ

Πρόγραμμα: «Συνδεδεμένοι»

Όνομα Μαθητή/τριας:.....

Τάξη:.....

Σχολικό Έτος:.....

Αναστοχάζομαι και συμπληρώνω:

ΤΙ ΕΜΑΘΑ ΓΙΑ ΜΕΝΑ	ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΜΑΣ
ΤΙ ΚΑΤΑΦΕΡΑ ΓΙΑ ΜΕΝΑ	ΤΙ ΚΑΤΑΦΕΡΑΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΜΑΣ

Συναισθήματα:.....

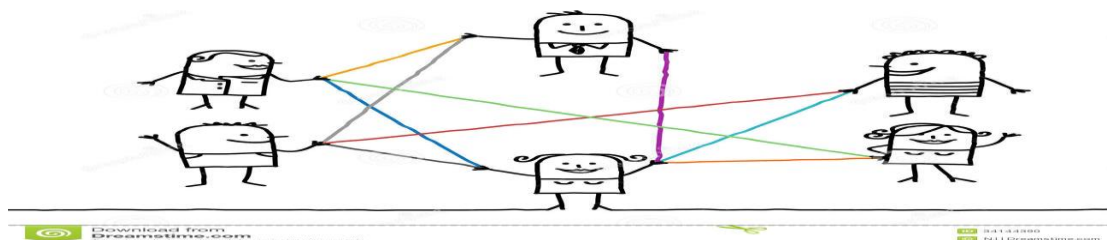
Σκέψεις:.....

Γεγονότα:.....

Καλές στιγμές:.....

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ

Πρόγραμμα: «Συνδεδεμένοι»

Όνομα Μαθητή/τριας:.....

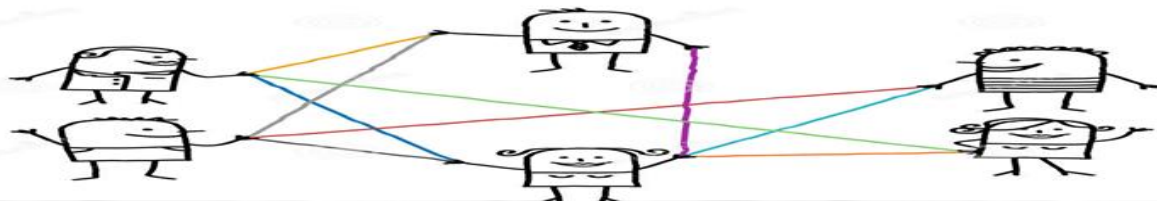
Τάξη:..... Σχολικό Έτος :.....

Συμπληρώνω ότι νομίζω πως με εκφράζει καλύτερα:

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
Έχω καλές σχέσεις με τους/τις συμμαθητές/τριες μέσα στην ομάδα.				
Συμβάλλω στην ομαδική εργασία στο βαθμό που μου αναλογεί ή και περισσότερο				
Μπορώ να συνεργάζομαι με άλλους/ες για κοινούς σκοπούς				
Μπορώ να διαχειρίζομαι το στρες, το άγχος και την ανασφάλεια αποτελεσματικά σε μία συνεργασία				
Μπορώ να αναστοχαστώ τις σκέψεις μου, τα συναισθήματα μου, τις απόψεις μου και τις αξίες μου				
Μπορώ να αποδεχτώ την ευθύνη των πράξεων μου				
Μπορώ να καλωσορίζω το ενδεχόμενο αμφισβήτησης των ιδεών και των αξιών μου				
Μπορώ να ακούω και να παρατηρώ ενεργητικά τι λένε οι άλλοι				
Μπορώ να δώσω χώρο στους άλλους να πουν την άποψή τους.				
Μπορώ να καταλάβω πως συμβάλλουν στην επικοινωνία τη γλώσσα του σώματος και την οπτική επαφή				
Μπορώ να καταλάβω αυτά που οι άλλοι υπονοούν, αλλά δε λένε				
Μπορώ να αναστοχάζομαι κριτικά τα συναισθήματα και τα αισθήματα μου σε πολλές διαφορετικές καταστάσεις.				
Μπορώ να χρησιμοποιήσω ρουτίνες σκέψης				
Μπορώ να χρησιμοποιώ				

ΦΥΛΛΟ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ (από τον/την εκπαιδευτικό)

Downloaded from
Dreamstime.com

File # 16-012949
Page 1 of 2 Characters: 6/6/2014 12:00:00

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΗ	ΑΝΑΠΤΥΣΟΜΕΝΗ	ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ
<i>Μπορεί να</i>				
...οικοδομεί θετικές σχέσεις μέσα στην ομάδα				
... τηρεί με συνέπεια τις δεσμεύσεις του/της προς τους άλλους				
...αναστοχάζεται κριτικά τις αξίες, τις πεποιθήσεις, συναισθήματα και εμπειρίες του/της				
...συνεργάζεται και να δουλέψει με άλλους/ες				
--εκφράζει με κατανοητό τρόπο αυτά που θέλει να πει				
...υποβάλλει εγκαίρως τη δουλειά που του/της έχει ανατεθεί				
...συνεργάζεται με άλλους/ες για κοινούς σκοπούς και ενδιαφέροντα				
... νιώθει άνετα σε μη οικείες καταστάσεις και να χαιρέται				
...καλωσορίζει το ενδεχόμενο αμφισβήτησης των ιδεών και των αξιών του/της				
...διατυπώνει με σαφήνεια σκέψεις, συναισθήματα και απόψεις				
...χρησιμοποιεί ρουτίνες σκέψης				
... αναστοχάζεται κριτικά τα συναισθήματα και τα αισθήματα σε πολλές διαφορετικές καταστάσεις				
...αντιμετωπίζει την αβεβαιότητα με θετικό και εποικοδομητικό τρόπο και νιώθει άνετα σε μη οικείες καταστάσεις				
...προσπαθεί να επιτυγχάνει συναίνεση ώστε να εκπληρωθούν οι στόχοι της ομάδας				
...εξηγεί πως ο καθένας έχει ευθύνη για την επιτυχή έκβαση μιας συνεργασίας				
...λαμβάνει υπόψιν του/της τα συναισθήματα των άλλων όταν παίρνουν αποφάσεις.				
... αναστοχάζεται κριτικά πως κάποιες δεξιότητες και αξίες είναι διαχρονικές και πανανθρώπινες				
...αναστοχάζεται κριτικά και να προβαίνει σε κρίσεις				
...δίνει χώρο στους άλλους να εκφραστούν				
...κατανοεί καλύτερα τους άλλους				

προσεγγίζοντας τα πράγματα από τη δικιά τους πλευρά				
...ζητάει από τους ομιλητές να επαναλάβουν κάτι που δεν του/της είναι ξεκάθαρο				
...εκφράζει σεβασμό στους άλλους θεωρώντας τους ισότιμα ανθρώπινα όντα				
...αυτενεργεί και να συνεργάζεται αρμονικά χωρίς επίβλεψη				
...οικοδομεί θετικές σχέσεις συνεργασίας				
...εργάζεται ως μέλη μιας ομάδας συμβάλλοντας στην ομαδική εργασία στο βαθμό που του/της αναλογεί				
...διαχειρίζεται αποτελεσματικά το στρες, το άγχος και την ανασφάλεια μέσα στη συνεργασία				
...συνεργάζεται με τους άλλους για κοινούς σκοπούς				
...συζητά για το τι μπορεί να γίνει για να βελτιωθεί η κοινότητα				
...αναγνωρίζει πότε κάποιος/α χρειάζεται βοήθεια				
...χειριστεί ψηφιακά μέσα				
...αναστοχάζεται κριτικά για τον εαυτό του/τη				
...εκφράζει τη δέσμευσή του/της να μην παραμείνει απλός/η θεατής σε θέματα πολιτειότητας				
...είναι ικανός/ή να παρακολουθεί, να καθορίζει, να ιεραρχεί και να ολοκληρώνει τα καθήκοντά του/της χωρίς άμεση εποπτεία				
...δίνει προσοχή σε όσα οι άλλοι/ες υπονοούν αλλά δε λένε				
...συνεργάζεται ως μέλη μιας ομάδας και ενημερώνει τους άλλους/ες για χρήσιμες πληροφορίες				
...αποδέχεται την ευθύνη των πράξεων του/της να αξιολογεί τους κινδύνους που σχετίζονται με διαφορετικές επιλογές				

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

Αφού ο μαθητής/τρια επιλέξει τι θέλει να βάλει στο portfolio ακολουθεί συζήτηση και αναστοχασμός με ενδεικτικά ερωτήματα.

Γιατί επέλεξες αυτή τη δραστηριότητα;

Πως ένιωθες όταν το έκανες;

Τι τίτλο θα έβαζες;

Πως ήταν η συνεργασία σου με την υπόλοιπη ομάδα;

Πως ένιωσες που συνεργάστηκες με τα υπόλοιπα παιδιά;

Μπορούν σε μπουν όλα τα ατομικά παραγόμενα της στοχαστικής και αναστοχαστικής φάσης των εργαστηρίων (πολυμορφικά κείμενα, λεκτικά μηνύματα κλπ.) καθώς και τα ερωτηματολόγια αυτοαξιολόγησης και περιγραφικής αξιολόγησης.

Παράρτημα

Βιβλιογραφία

Μπενέτη, Φ (2020). *Εμφύχωση Ομάδας με τη Συνδεδειγμένη Παιχνιόδραση*. Αθήνα:

Ενδοψύχωσης,

Ναυρίδης, Κ. (1994). *Κλινική Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Ναυρίδης, Κ. (2005). *Ψυχολογία των ομάδων*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Τοδούλου Πολέμη Μ. (2012). *Φροντίζοντας τη διαμόρφωση της ομάδας των παιδιών στην τάξη: Βασικά στοιχεία και μεθοδολογία για αξιοποίηση από τους εκπαιδευτικούς που επιμορφώνονται στο Μ.Π.Ε. Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης. Τόμος Δ', Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.*

Φιλίππου, Δ. & Καραντάνα, Π. (2010). *Ιστορίες για να ονειρεύεσαι .. Παιχνίδια για να μεγαλώνεις. Για εμφύχωση βιωματικών ομάδων προσωπικής ανάπτυξης*. Αθήνα: Καστανιώτης.

UNICEF Ελληνική Εθνική Επιτροπή (2016). *Τα ασυνόδετα παιδιά προσφύγων και μεταναστών που χρήζουν προστασίας*. Αθήνα: UNICEF. Ανακτήθηκε 20/12/20 από <https://www.unicef.gr>.